

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 -8611 610
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

25 Ocak 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/6686
9298

**MUŞ MİLLETVEKİLİ
SAYIN SÜMEYYE BOZ'UN
TBMM 7/6686 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Ordu Büyükşehir Belediyesi (OBB) 2022 Sayıştay Denetim Raporunda toplam 13 usulsüzlük tespit edilmiştir. Yapılan incelemelerde;

-2022 yılında satın alınan toplam 330.762,18 TL tutarındaki herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan bilgisayar programı, yazılım lisansları, fikri hak alımları ve benzeri nitelikteki hak ve yetkilerin 260 Haklar hesabına kaydedilmeyip doğrudan 630 Giderler hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir. 260 Haklar hesabında takip edilmeyen bu varlıkların yıl sonunda amortisman kayıtlarının yapılamaması sonucu 268 Birikmiş amortismanlar hesabının da eksik görünmesine sebebiyet verilmiştir.

-OBB tarafından 2022 yılı sonu itibariyle kiraya vermek suretiyle elde edilen otopark gelirinin 1.020.223,09 TL olduğu ve söz konusu otopark gelirinin %50'sinin nüfusları oranına göre ilçe belediyelerine dağıtılmadığı görülmüştür. Bu durum İdarenin faaliyet sonuçları tablosunda gelirler hesabının fazla görünmesine sebep olmaktadır. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci ve 23'üncü maddelerine aykırılık teşkil etmektedir.

-Belediyenin iktisadi faaliyetlerine girmeyen ve asli hizmetleri kapsamında yapılmış olan harcamalarına ilişkin Katma Değer Vergisi (KDV)'nin giderleştirilmesi veya aktifleştirilmesi gerekirken indirim konusu yapıldığı görülmüştür. Yapılan incelemede; belediyenin iktisadi faaliyetleri kapsamındaki mal ve hizmet alımları dolayısıyla ödenen KDV'nin indirim konusu yapılması gerekirken, iktisadi faaliyetleri dışındaki alımlarla ilgili olarak 2022 yılı içerisinde 191 İndirilecek KDV hesabına 3.215.048,75 TL tutarında kayıt yapıldığı, bahsedilen KDV tutarlarının indirime konu edilmesi nedeniyle de vergi dairesine gönderilmesi gereken KDV tutarlarında eksiklik olduğu tespit edilmiştir.

-Belediye tarafından kiraya verilen işyerinin ruhsat durumu kontrol edilmiş, bu işyerlerinden ruhsata tabi olan 32 tanesinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyetlerini sürdürdüğünü ve bu işyerlerinden işyeri açma izni harcı alınmadığı tespit edilmiştir.

-Büyükşehir Belediyesi Katı Atık Yönetimi Tesislerinin Yapımı ve İşletilmesi İşinin yüklenicisi firma hakkında Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından 2022 yılında ÇED raporunda verilen taahhütlere aykırı faaliyette bulunulması ve su kaynağının kirletilmesi gerekçeleriyle 3 ayrı para cezası uygulandığı tespit edilmiştir.

-Doğrudan temin ve pazarlık usulü ile yapılan mal alımlarında bütçeye konulan ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulu'nun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

-OBB'de, Özel Kalem Müdürlüğü harcama birimi dışında 7 harcama biriminin bütçesine temsil ve tanıtım giderlerine ilişkin ödenek konulmuş ve bu harcama birimleri tarafından kodunda yer alan ödenekler kullanılmıştır.

-Belediyede çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullanılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür. Belediyede görev alan kadrolu 57 işçiden 17'sinin 100 ile 200 gün arasında, 12'sinin 200 ile 300 gün arasında,

6'sının 300 ile 400 gün arasında, 3'ünün 400 günden fazla kullanmadığı izinlerinin olduğu tespit edilmiştir.

-OBB tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında gerçekleştirilen bazı mal alımları ile yapım işlerinin doğrudan temin limitinin altında kalmak amacıyla kısımlara bölünerek gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

-OBB'nin, ihale yöntemi ile gerçekleştirilen mal alımları ile belediye şirketinden yapılan hizmet alımlarına ait hakediş ödemelerinden önce Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarının bulunup bulunmadığı sorgulanmadan hakediş bedellerinin ödendiği görülmüştür.

-OBB sınırları içerisinde Minibüs (M), Otobüs (J), Servis (S), Taksi (T) ve Dolmuş, (D) Plakalarının, İl Trafik Komisyonu Kararları, İl, İlçe Belediyeleri Encümen Kararları ile süre belirtilmeden verildiği tespit edilmiştir.

-OBB tarafından kiraya verilmiş 359 adet taşınmazdan kirasını vadesinde ödemeyen ve takip aşamasına geçilen 131 adet kiracı bulunduğu görülmüştür. Kira gelirlerinin tahakkuku, tahsili ve takibine ilişkin OBB'nin yapmış olduğu işlemlerin ve kayıtların incelenmesi neticesinde; OBB'nin 359 adet taşınmazının kiralama konusu edildiği, 2022 yılında ve önceki yıllarda tahsil edilemeyen kira alacakları olduğu, kira borcunu geç ödemeyi veya ödememeyi alışkanlık haline getiren kiracıların kira sözleşmelerinin feshedilmediği, taşınmazdan tahliyelerinin yapılmadığı, OBB'nin hareketsizliği nedeniyle mevzuatta öngörülen işlemlerin sistematik ve usulüne uygun olarak yapılmaması sonucu kira alacaklarından bir kısmının biriktiği ve bu alacaklar için icraya başvurulduğu halde alacakların tahsilatının yapılamadığı tespit edilmiştir. OBB tarafından ihale edilen yapım işlerine ait ali risk sigorta poliçelerine ilişkin bazı işlemlerin Sözleşmelere ve Yapım İşleri Genel Şartnamesine uygun olmadığı görülmüştür.

Bu bağlamda;

1-Ordu Büyükşehir Belediyesi (OBB) 2022 Sayıştay raporun yer alan Kanun, Yönetmelik ve mevzuata aykırılık teşkil eden hususlara ilişkin Bakanlığınız inceleme başlatmış veya başlatacak mıdır? İnceleme başlatılmış ise hangi aşamadadır?

2-OBB'nin bazı alımlarının 260 Haklar hesabına kaydedilmeyip doğrudan 630 Giderler hesabına kaydedilmesi, kiraya verilen otopark gelirlerinin ilçe belediyelere dağıtılmaması, KDV indirimi yapılması sebebiyle tutarlarda eksiklik oluşması, 32 işyerinin ruhsatsız ve izin harcı alınmadan faaliyet yürütmesi, Katı Atık Yönetimi Tesislerinin Yapımı ve İşletilmesi İşinin taahhütlere uygun olmadığı için 3 ayrı para cezası verilmesi, 7 harcama biriminin bütçesine temsil ve tanıtım giderlerine ilişkin ödenek konulması, mal alımlarında bütçeye konulan ödeneğin %10'unun aşılması, işçilerin ücretli izinlerinin kullanılmaması, SGK sorgulaması yapılmadan hakediş bedellerinin ödenmesi, minibüs, otobüs, servis ve taksi plakalarının süresiz olarak verilmesi, OBB tarafından kiraya verilen taşınmazların tahsilatının yapılamaması gibi hesaplarda tutarsızlık yaratan ve kamuyu zarara uğratan faaliyetlere ilişkin Bakanlığınızın girişimleri nelerdir?

3-OBB, söz konusu usulsüzlüklere ilişkin cevaben "bundan sonraki süreçte gerekli özen ve hassasiyetin gösterileceği" ifade etmiştir. Söz konusu usulsüzlüklere ilişkin sorumlular hakkında işlem başlatılacak mıdır? Söz konusu usulsüzlüklerin yarattığı zarar nasıl giderilecektir?

4-OBB Katı Atık Yönetimi Tesislerinin Yapımı ve İşletilmesi İşinin yüklenicisi firma hakkında Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından 2022 yılında ÇED raporunda verilen taahhütlere aykırı faaliyette bulunulması ve su kaynağının kirletilmesi gerekçeleriyle 3 ayrı para cezası uygulanmasının ardından Bakanlığınızın çevre felaketini engelleyecek önlemleri

nelerdir?

5-Söz konusu Katı Atık Yönetimi Tesisi halen faaliyette midir? Faaliyette ise çevreye zarar veren ve taahhütlere aykırı faaliyette bulunması sebebiyle para cezası uygulanan tesisin kapatılmamasının gerekçesi nedir?

6-Bakanlığımız söz konusu 13 usulsüzlüğe ilişkin kamunun zarara uğratılmaması için alacağı tedbirler nelerdir?

CEVAP

Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı'ndan alınan bilgide; 2022 yılı Sayıştay denetim raporunda tespit edilen hususlara ilişkin olmak üzere, Ordu Büyükşehir Belediyesi tarafından 260-Haklar ve 268-Birikmiş Amortisman hesaplarında gerekli düzenlemelerin yapıldığı, devam eden iş ve işlemlerde de aynı şekilde uygulama yapılmaya devam edileceği,

Kiraya verilmek suretiyle elde edilen otopark gelirlerine ilişkin olarak tespit edilen bulgu doğrultusunda iş ve işlemlerin gerçekleştirilmeye başlandığı ve devam ettirileceği,

Katma Değer Vergisi tutarlarında eksiklik olmasına ilişkin olarak, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1 inci maddesinin 3/g maddesinde, belediyelerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerinin KDV'ye tabi olduğunun belirtildiği, aynı Kanunun 29 uncu maddesine göre hizmet verilen yerlerde KDV indirimini olduğunun bilindiği, bu sebeple ilgili daire başkanlığının işletiminde bulunan haller, terminaller ve limanlarda hizmet verilen noktaların olduğu ve KDV kullanıldığı, söz konusu indirimin ise Melet Projesinde kullanıldığı, hizmet verilen noktalardan biri olan Limanlar Şube Müdürlüğüne bağlı bir proje olması sebebiyle indirim konusu yapılabilir olarak değerlendirildiği, devam eden hak edişlerde indirim konusu KDV'nin kullanılmadığı,

Belediye tarafından kiraya verilen işyerlerinin, işyeri açma ve çalışma ruhsatları konusunda, Emlak Müdürlüğü tarafından kiraya verilen 32 tane işyeri ile ilgili olarak, 12 adetinin iş yeri açma ve çalışma ruhsatı aldığı, 13 adet iş yerinin faaliyette olmadığı, 1 adet iş yerinin büyükşehir belediyesinin yetkisi dışında olduğu, 2 adet iş yerinin ruhsat başvurusunda bulunduğu ve itfaiye raporları tamamlandıktan sonra ruhsatlandırma işleminin yapılacağı, 4 adet iş yeri için de eki olan evrakların tamamlanma sürecinin beklendiği,

"Büyükşehir Belediyesi Katı Atık Yönetimi Tesislerinin Yapımı ve İşletilmesi İşi"ne ait sözleşmenin 15 inci maddesinde yer alan "OBB Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığınca görevlendirilecek teknik bir heyet işin idari ve teknik şartnamelere ve sözleşme hükümlerine göre yapılıp yapılmadığını ve işletilip işletilmediğini kontrol edecektir..." hükümlerine istinaden atanan kontrol teşkilatınca haftalık rutin olarak düzenli depolama sahasına teknik denetimin gerçekleştirildiği, eksiklerin tutanak altına alınarak firma yetkililerine de imzalatıldığı, imzalı tutanakların resmi yazı ile işletmeci firmaya bildirildiği, belediye tarafından kiralanmış entegre katı atık yönetim tesisleriyle ilgili olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Belediyenin Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı ve ilgili firma yetkililerinin 16-17.11.2022 tarihlerinde Ordu ili belediye atıkları yönetimiyle ilgili yaşanan problemlerin tespiti ve çözüm önerilerinin araştırılması amacıyla yaptıkları saha incelemesi ve görüşmeler neticesinde, eksiklerin tamamlanması ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulması için yapılacak iş ve işlemlerin karara bağlandığı, ilgili firmaya gerekli uyarıların yapıldığı, gerekli kontrol ve denetimlerin belediye tarafından yapıldığı,

Doğrudan temin ve pazarlık usulü ile yapılan mal alımlarında ödeneğin aşılması konusu ile ilgili

olarak, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında gerçekleştirilen yapım ve hizmet alımlarında, bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerin %10'u tutarındaki sınırın aşılmadığı, bundan sonra belediye tarafından 4734 sayılı Kanunun 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapılacak alımlarda, aynı Kanununun 62 nci maddesinin (1) bendine göre uygulama yapılmasının sağlanacağı,

Temsil ve tanıtım giderlerinin, 2023 yılı bütçesinde düzeltilerek temsil giderlerinin Özel Kalem Müdürlüğü, tanıtma giderlerinin ise Kültür, Turizm ve Sanat Dairesi Başkanlığı ile Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığına aktarımının sağlandığı,

Belediyede çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinleri konusu ile ilgili olarak, belediyede 4857 sayılı İş Kanunu'na tâbi daimi işçi statüsünde görev yapan personelin birikmiş izinlerinin, 2023 mali yılı içinde belirli bir takvim belirlenerek büyük çoğunluğuna izin kullandırıldığı,

Belediyede çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinleri konusu ile ilgili olarak, belediyede 4857 sayılı İş Kanununa tabi daimi işçi statüsünde görev yapan personelin birikmiş izinlerinin, 2023 mali yılı içinde belirli bir takvim belirlenerek büyük çoğunluğuna izin kullandırıldığı, işçi personelin birikmiş senelik izinlerinin, kalifiye personel sayısı, mevsimsel kar ile mücadele, asfalt ve yol yapımı ve benzeri çalışmalar dikkate alınarak kullandırıldığı,

Belediye tarafından 4734 sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında gerçekleştirilen bazı mal alımları ile yapım işlerine ilişkin olarak, mal alımlarının, sel, heyelan ve afet durumlarında belediyenin acil ihtiyaçlarından kaynaklanan, hizmetin doğası gereği öngörülemeyen, aksamaya mahal verilmeden ve gecikmeksizin temin edilmesi gereken mal alımları olduğu, ayrıca bu amaçla yapılan alımların sahada çalışırken arıza yapan iş makinelerine acil müdahale için ihtiyaç duyulan parça alımlarını da kapsadığı, dolayısıyla alımı yapılan işlerin büyük bir kısmının öngörülemeyen ve aciliyet gerektiren alımlar olduğu, doğrudan temin limitleri dâhilinde işlerin bölünmesinin söz konusu olmadığı,

Belediye tarafından, ihale yöntemiyle gerçekleştirilen mal alımları ile belediye şirketinden yapılan hizmet alımlarına ait hak ediş ödemelerinden önce Sosyal Güvenlik Kurumuna idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarının bulunup bulunmadığı sorgulanmadan hak ediş ödemesi yapılmadığı,

Ordu Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde verilen plakalara ilişkin, 2022 yılı itibariyle il genelinde M-T-S-J-D plaka serilerinde araçlarla ilgili herhangi bir plaka verilmediği, Büyükşehir Belediyesine gelen arz talep doğrultusunda, Akkuş ilçe merkezinde şehir içi hat düzenlemesi taleplerine istinaden Ordu Büyükşehir Belediyesinin 06.10.2022 tarihli ve 2022/89 sayılı UKOME Kurul Kararı ile Akkuş İlçesinde güzergâh düzenlemesi yapıldığı, 11.10.2022 tarihli ve 2022/317 sayılı meclis kararı ile ihale yapılması yönünde yetki verildiği ancak ihaleye katılan olmadığı, yine belediyeye gelen arz talep doğrultusunda Korgan ilçe merkezinde şehir içi hat düzenlemesi taleplerine istinaden Ordu Büyükşehir Belediyesinin 06.10.2022 tarihli ve 2022/88 sayılı UKOME Kurul Kararı ile Korgan İlçesinde güzergâh düzenlemesi yapıldığı, 11.10.2022 tarihli ve 2022/317 sayılı Meclis Kararı ile ihale yapılması yönünde yetki verildiği, ancak 07.10.2022 tarihli ve 192693 teklif sayılı ihaleye de katılanın olmadığı, ayrıca mahkeme tarafından İl Trafik Komisyonu kararlarının kazanılmış hak olarak değerlendirildiği, Samsun Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesinin E:2023/546,K:2023/1093 sayılı mahkeme kararıyla "Uyuşmazlık konusu olayda 52 D 7122 plaka sayılı araç hakkında (D) plakaya çevrilmeden önce, 52 M 7808 plakalı araç için güzergâh izin belgesi verilmesine dair 23.09.2002 tarihli ve 2002/02 sayılı Fatsa İlçe Trafik Komisyonu kararı bulunduğu, bu kararın Ordu İl Trafik Komisyonununun 27.11.2002 tarihli ve 2002/59 sayılı işlemi ile onaylandığı görüldüğünden, bu plakalı araca yönelik hüküm kurulduğu, Büyükşehir Belediyesi tarafından bu konuda mahkeme kararı doğrultusunda iş ve işlemlerin

gerçekleştirilmeye devam edildiği,

2022 yılında ve önceki yıllarda tahsil edilemeyen kira alacakları için 2022 yılında 109 adet icra takibi başlatıldığı, 60 adet icra dosyasının infaz edilerek sonuçlandırıldığı, diğer dosyaların takibinin devam ettiği,

Belediye tarafından ihale edilen yapım işlerine ait All Risk Sigorta poliçelerine ilişkin, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 9 uncu maddesi ile TİP Sözleşmenin 17 nci maddesine göre yüklenicinin, işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre için All Risk Sigortası yaptırmasının zorunlu olduğu,

All Risk Sigorta poliçesinin ilk hakediş raporunun düzenlenip tahakkuka bağlanmadan önce idareye verilmesi gerektiği ve All Risk Sigorta poliçesi belediyeye ulaşmadan ilk hakedişin yapılmadığı, sigorta primlerinin ödendiğine ve sigorta sözleşmesinin yürürlükte olduğuna dair sigortacıdan alınacak bir belgenin her hakediş tahakkuka bağlanmadan önce idareye sunulmasının zorunlu olduğu, bu nedenle bu belge sunulmadan ara hakedişlerin onaylanmadığı, bu konuda gerekli hassasiyetin gösterildiği,

Ayrıca 2022 yılı Sayıştay denetim raporunda herhangi bir sorgu konusu ya da kamu zararı tespit edilmediği belirtilmiştir.